

FUNDACJA ORLA STRAŻ

Geneza, cele, realizowane projekty, kontakt

Nasza misja:

Naszą misją jest niesienie pomocy humanitarnej ofiarom wojen i terroryzmu. Działamy na miejscu w krajach, w których toczą się konflikty zbrojne lub miały miejsce zamachy terrorystyczne. Pomagamy ludziom w powrocie do normalności oraz życia, jakie wiedli przed wojną lub atakami.

Obszar działania:

Irak, Iracki Kurdistan (od 2016)
Egipt (od 2019)
Ukraina, Strefa Gazy, Nigeria (od 2022)

Zakres działalności:

Pomoc humanitarna i rozwojowa, odbudowa pokonfliktowa, wsparcie przedsiębiorczości, wsparcie edukacji, budowa i remonty domów

Rok powstania/rozpoczęcia działalności

2016

SPIS TREŚCI:

1. [JAK POWSTAŁA ORLA STRAŻ](#)
2. [NASZA MISJA](#)
3. [GDZIE POMAGAMY](#)
4. [JAK DZIAŁAMY - PROJEKTY](#)
5. [NASZE DZIAŁANIA W POLSCE](#)
6. [DANE I KONTAKT](#)

JAK POWSTAŁA ORLA STRAŻ

Fundacja Orła Straż została założona w 2016r. przez kmdr ppor. rez. Bartosza Rutkowskiego.

W tym czasie w Iraku i Syrii terroryści z tzw. Państwa Islamskiego (ISIS) dopuszczali się licznych zbrodni, głównie na ludności cywilnej. Dwa lata wcześniej zajęli Mosul, czyli drugie co do liczby mieszkańców miasto w Iraku oraz dokonali ludobójstwa na Jezydach. Ludzie, którzy musieli uciekać z okupowanych przez ISIS miejscowości, potrzebowali pilnej pomocy w obozach dla przesiedleńców. Trwał kryzys humanitarny, a wojska koalicji antyterrorystycznej dopiero formowały swoje szeregi.

Przed założeniem Orlej Straży Bartosz Rutkowski pełnił funkcję szefa szkolenia Ośrodka Szkolenia Nurków i Płetwonurków WP w Gdyni. W październiku 2015 roku przeczytał artykuł

o torturowaniu i ukrzyżowaniu 12-letniego chłopca niedaleko Aleppo w Syrii. Sprawcami ten zbrodni byli terroryści z ISIS. Pomyślał o swoich synach, z których starszy był rówieśnikiem zamordowanego. Po szybkiej refleksji czy jest w stanie zrobić coś, aby pomóc ofiarom podobnych tragedii, podjął znamienne dla swojego życia decyzję. Postanowił złożyć wypowiedzenie ze służby wojskowej w trybie przyspieszonym i wyjechać do Iraku. Wiedział, że jako oficer w czynnej służbie, nie otrzymałby oficjalnego pozwolenia na taki wyjazd. Czuł jednak, że musi działać. Wybrał Irak, ponieważ ISIS dokonało tam wspomnianego ludobójstwa na Jezydach oraz było odpowiedzialne za liczne ataki na chrześcijan, a także inne mniejszości etniczne i religijne.

Na miejscu chciał osobiście ocenić potrzeby ludzi dotkniętych dramatem wojny i ustalić najlepsze sposoby udzielania im pomocy. W czasie ponad dwutygodniowego pobytu w Iraku mieszkał z uchodźcami, którzy opowiedzieli mu o swoich potrzebach oraz dramacie, jaki przeżyli. Odwiedził też jednostki chrześcijańskiej samoobrony na linii frontu. Po tym, co zobaczył i usłyszał, postanowił założyć Fundację Orla Straż, a jako cel obrał pomaganie ofiarom wojen i terroryzmu w powrocie do normalnego życia.

Po jakimś czasie do Bartosza Rutkowskiego dołączyli Dariusz Celiński oraz Dawid Czyż. Dariusz i Bartek znali się już wcześniej ze służby wojskowej. W 2017 roku Darek zobaczył Bartka w reportażu w jednej ze stacji telewizyjnych. Postanowił zadzwonić i zaoferować swoją pomoc.

Z Dawidem Bartosz spotkał się przypadkiem w Iraku w 2016 roku. Podczas jednego z wyjazdów humanitarnych usłyszał o Polaku, który wstąpił do lokalnej jednostki samoobrony i walczył na linii frontu pod Mosulem. Dawid był w Iraku już od prawie pół roku. Chwilę porozmawiali, a po powrocie spotkali się ponownie i zdecydowali, aby wspólnie nieść pomoc ofiarom ISIS. Motywacją Dawida do wyjazdu i walki w szeregach miejscowej samoobrony były doniesienia o zbrodniach dokonywanych przez terrorystów na kobietach i dzieciach. Podobnie jak Bartosz natrafił na artykuł prasowy, który odmienił jego życie. Był to opis spalania żywcem kilkunastu jezydzkich dziewcząt, których jedyną winą było odmówienie świadczenia usług seksualnych swoim oprawcom.

Obecnie Orla Straż liczy 4 osoby. W 2022 roku do wspomnianej trójki dołączył Szymon Celiński.

NASZA MISJA

Naszą misją jest pomoc ofiarom wojen i terroryzmu.

Działamy głównie w Iraku oraz Irackim Kurdystanie, gdzie wszystko się zaczęło, ale pomagamy także w Egipcie oraz Ukrainie (pojedyncze projekty pomocowe realizowaliśmy też w Strefie Gazy, Syrii oraz Nigerii). Wspieramy rodziny, które straciły bliskich, dom oraz dorobek całego życia w wyniku konfliktów zbrojnych lub aktów terroru. Staramy się pomóc ludziom w powrocie do życia, jakie wiedli przed wojną lub zamachami. Pomagamy na miejscu w krajach, w których toczą się konflikty zbrojne lub miały miejsce zamachy terrorystyczne. Realizujemy nasze działania m.in. przez odbudowę zniszczonych miejsc pracy, budowę i remont domów, wspieranie edukacji kobiet i dzieci oraz pomoc humanitarną i rozwojową, udzielaną w bardzo szerokim zakresie. Nie mamy jednej ustalonej dziedziny, w której się specjalizujemy, ponieważ dostosowujemy swoje działania do aktualnych potrzeb.

Główną zasadą, którą się kierujemy jest pytanie ludzi, jakiej pomocy najbardziej potrzebują w danym momencie oraz udzielanie jej wyłącznie w uzgodnieniu z nimi, w ich własnym kraju.

Naszym celem jest zarówno pomoc konkretnym osobom, jak i bardziej rozwinięte projekty służące rodzinom, a nawet całym miejscowościom. Nie tworzymy szablonów działania ani nie ograniczamy się żadnym schematem.

Definicją pomocy, którą sobie założyliśmy jest doprowadzenie do sytuacji, kiedy osoba lub rodzina, którą wsparliśmy, jest w pełni usamodzielniona. Współpracujemy przy tym z lokalnymi organizacjami, które są najlepiej zorientowane w potrzebach miejscowej społeczności. Kilka razy w roku odwiedzamy ludzi i miejsca, w których pomagamy, a wiele rodzin znamy osobiście.

GDZIE POMAGAMY

IRAK/IRACKI KURDYSTAN

Irak oraz Iracki Kurdistan* to miejsca, w których rozpoczęliśmy naszą działalność i kontynuujemy ją do dziś. Na początku wspieraliśmy rodziny przesiedleńców, które mieszkaly w obozach rozsianych po całym kraju oraz u krewnych i znajomych w miejscowościach, które nie zostały zajęte przez ISIS (głównie w regionie Niniwy). Pomagaliśmy im, m.in. kupując namioty, żywność, leki, sprzęt gospodarstwa domowego, finansując operacje i zabiegi medyczne, itd. Była to odpowiedź na potrzeby ludzi, którzy w wyniku wojny stracili zdrowie oraz cały swój dobytek. Wspieraliśmy również lokalne jednostki samoobrony walczące pod Mosulem, dostarczając m.in. łączność, odzież oraz apteczki pierwszej pomocy.

Pod koniec 2016 roku rozpoczęła się kontrofensywa wojsk koalicji antyterrorystycznej, której celem było odbicie Mosulu oraz innych miejscowości z rąk ISIS. Praktycznie natychmiast po wyzwoleniu, do dziesiątek mniejszych i większych miejscowości zaczęli wracać ludzie, którzy uciekli stamtąd przeszło 2 lata wcześniej. Pojawiły się nowe potrzeby, a my staraliśmy się dostosować pomoc do aktualnej sytuacji. Wyposażaliśmy szkoły w niezbędny sprzęt, jak tablice, drukarki oraz środki czystości. Finansowaliśmy remonty zniszczonych domów. Do kilku miejscowości pomogliśmy doprowadzić prąd. Wszelkie działania realizowaliśmy we współpracy z lokalnymi organizacjami. Często niewielkimi, złożonymi z przesiedleńców, którzy pomagali swojej społeczności. Z czasem zwiększał się zakres niesionej przez nas pomocy, która objęła kolejne regiony (np. Sindżar na pograniczu iracko - syryjskim). Ukształtowały się również stałe i powtarzające się potrzeby, jak odbudowa miejsc pracy, które mogłyby zapewnić ludziom samodzielne utrzymanie oraz wsparcie terapeutyczne dla kobiet i dzieci, które były w niewoli w rękach ISIS. Te projekty opisane są w sekcji: [JAK DZIAŁAMY – PROJEKTY](#).

*Iracki Kurdistan to autonomiczna część Iraku. Posiada swój własny parlament, prezydenta, siły zbrojne oraz język (j. kurdyjski, który dzieli się na kilka dialektów). Jest jednak zależny od Iraku gospodarczo i politycznie. Z Irakiem dzieli m.in. walutę (dinar iracki IQD) oraz wpływy z eksportu (w tym ropy naftowej). Zamieszkiwany jest głównie przez Kurdów, ale też wiele mniejszości etnicznych i religijnych, jak np. chrześcijanie (wyznawcy tzw. Kościołów Wschodnich - asyryjskiego Kościoła prawosławnego, chaldejskiego Kościoła katolickiego, syryjskiego Kościoła katolickiego) i Jezydzi. Przed rebelią ISIS Jezydzi zamieszkiwali głównie tereny na północy Iraku przy granicy z Syrią (region Sindżaru, który jest terenem spornym między Irakiem a Irackim Kurdistanem). Obecnie mieszkają również w innych regionach, w tym w Irackim Kurdistanie, ze względu na przesiedlenia, w wyniku ostatniego ludobójstwa, którego padli ofiarą w 2014 roku. Mają swoją własną religię (Jezydizm), kulturę, tradycję, a nawet język (odmiana j. kurdyjskiego), więc można traktować ich, jako odrębną grupę etniczną, a nawet naród. Od stuleci byli celem ataków fundamentalistów islamskich, którzy wielokrotnie dokonywali na nich ludobójstw. W tym ostatnim zginęło kilka tysięcy osób (nie jest znana dokładna liczba ofiar, ponieważ nadal wiele osób uważanych jest za zaginione, a na terenie Sindżaru wciąż odkrywane są masowe groby). Kilka tysięcy kobiet i dzieci zostało porwanych (szacuje się, że mogło to być od 8000 do 13 000 kobiet i dzieci). Kobiety i dziewczynki wykorzystywane były, jako niewolnice seksualne. Chłopcy zaś, po długotrwałej i brutalnej indoktrynacji, byli wykorzystywani do montowania zapalników w materiałach wybuchowych lub do dokonywania samobójczych zamachów. W 2014 roku w czasie ludobójstwa, z regionu Sindżaru uciekło

ponad 100 000 ludzi, z czego większość trafiła do naprędce sformowanych obozów dla przesiedleńców w Irackim Kurdystanie. W zamyśle miały być one tylko tymczasowe, jednak sytuacja Jezydów nadal nie została w pełni rozwiązana i obozy istnieją do dziś. Obecnie mieszkają tam kolejne pokolenia dzieci urodzonych w namiotach.

EGIPT

W 2019 roku rozpoczęliśmy pomoc ofiarom zamachów terrorystycznych w Egipcie. Niewiele osób zdaje sobie sprawę, że w minionych latach przez ten kraj przeszła fala ataków, głównie na tle religijnym. Ich ofiarami byli Koptowie, którzy w Egipcie stanowią mniejszość, choć jest ich około 10 milionów. Pomagaliśmy ofiarom zamachów na autokary wiozące pielgrzymów w miejscowości Minja (zamach miał miejsce w 2017 roku) oraz rodzinom poszkodowanych w wyniku serii zamachów na kościoły w Tancie i Aleksandrii (w Niedzielę Palmową w 2017 roku). Sprawcami tych zbrodni byli terroryści z tzw. Państwa Islamskiego, które oprócz Iraku i Syrii, dokonało i wciąż dokonuje wielu masakr m.in. w krajach afrykańskich.

Wsparliśmy m.in. wdowy i sieroty po zamordowanych oraz osoby, które bezpośrednio ucierpiały w zamachach. Kupowaliśmy im zwierzęta hodowlane, opłacaliśmy leczenie oraz stworzyliśmy kilka miejsc pracy.

UKRAINA

Od 2022 roku zaangażowaliśmy się w pomoc ofiarom wojny na Ukrainie. Kilukrotnie dostarczaliśmy żywność, środki czystości oraz najpotrzebniejsze rzeczy do Centrum św. Marcina w Fastowie, które opiekuje się rodzinami z miejscowości w obwodzie kijowskim (m.in. Andrijwka, Makarów, Borodziańska, Irpień, Bucza), które były pod okupacją oraz przesiedleńcami ze wschodniej Ukrainy (Bachmut, Chersoń, Charków, Izuim).

We współpracy z Centrum w Fastowie odbudowaliśmy dachy w ponad 100 zniszczonych domach w miejscowościach na zachód od Kijowa (m.in. Andrijwka, Poczepyn, Makarów, Zahal'tsi, Nalyvaikivka, Kalinivka), które od marca do kwietnia 2022, były w rękach Rosjan. W większości były to domy zamieszkiwane przez osoby starsze i niepełnosprawne, które nie uciekły mimo działań wojennych lub powróciły do swoich domów zaraz po wyzwoleniu.

Pomogliśmy również zakupić generator dużej mocy (oraz paliwo do niego), który jest wykorzystywany przez Centrum w przypadku wyłączenia prądu.

SYRIA/STREFA GAZY/NIGERIA

Realizowaliśmy też mniejsze projekty pomocowe w Syrii, Strefie Gazy oraz w Nigerii. Chcemy docierać do miejsc, w których ludzie ucierpieli w wyniku wojny oraz zamachów. Nawiązaliśmy już kontakty w tych krajach tak, aby w miarę możliwości finansowych móc rozszerzać naszą działalność.

JAK DZIAŁAMY - PROJEKTY

Odbudowujemy miejsca pracy – Projekt DOBRA PRACA

Jednym z głównych naszych projektów pomocowych w Iraku jest odbudowa miejsc pracy. Służymy temu projekt **Dobra Praca**, w ramach którego odtwarzamy zniszczone zakłady, sklepy i warsztaty lub tworzymy całkowicie nowe działalności dla ofiar terrorystów z ISIS oraz osób w trudnej sytuacji ekonomicznej. Celem projektu jest zapewnienie rodzinom, które je prowadzą możliwość samodzielnego utrzymania. W dłuższej perspektywie pozwala im to na uniezależnienie się od zewnętrznej pomocy. Własna działalność umożliwia stabilizację oraz rozwój (zapewnia środki na edukację, świadczenia medyczne, itp.). Do tej pory uruchomiliśmy już ponad 120 takich małych biznesów. Były to m.in. salony fryzjerskie, zakłady krawieckie, warsztaty mechaniki samochodowej, piekarnie, pasieki, sklepy spożywcze i odzieżowe oraz różnego rodzaju zakłady rzemieślnicze (tapicer, stolarz, ślusarz, spawacz).

Rodziny, którym pomagamy w ramach projektu Dobra Praca, nie dostają pieniędzy na otwarcie działalności do ręki (nie jest to również forma pożyczki). Wszelkie, niezbędne wyposażenie zostaje im kupione i dostarczone przez wolontariuszy miejscowych organizacji, z którymi współpracujemy. Pomagają oni też w remoncie pomieszczeń, jeśli zachodzi taka potrzeba oraz transporcie. Wsparcie dostosowujemy do możliwości osób, które je otrzymują oraz posiadanego przez nie zawodu. Naturalnym jest, że jeśli ktoś przed wojną był stolarzem, to potrzebuje narzędzi, aby móc ponownie rozpocząć pracę w swoim fachu. W całym procesie otwierania działalności często biorą udział sami zainteresowani. Z reguły wybierają materiały, narzędzia oraz całe niezbędne wyposażenie według własnych preferencji. Nie raz czynnie uczestniczą w pracach, np. przy remoncie pomieszczeń.

Budujemy i remontujemy zniszczone domy

W regionie Sindżaru leżącym na pograniczu iracko - syryjskim wybudowaliśmy przeszło 70 domów dla rodzin, które powróciły na te tereny po ludobójstwie w 2014 roku. Część budynków powstała w małych osiedlach, co pozwoliło na odrodzenie się lokalnych społeczności. Wszelkie prace na miejscu wykonali miejscowi fachowcy, przy nadzorze lokalnego inżyniera, który stworzył szczegółowe plany. Wszystkie materiały były kupowane na miejscu. Pomogło to ograniczyć koszty, a zarazem zaktywizować rynek pracy. Dzięki temu sytuacja materialna kolejnych rodzin zamieszkujących Sindżar uległa znacznej poprawie.

Ponadto sfinansowaliśmy remonty wielu domów w Iraku oraz na Ukrainie (patrz: [UKRAINA](#)).

Wspieramy edukację

Od początku działalności w Iraku wspieramy edukację dzieci i dorosłych. Wyposażaliśmy szkoły w tablice, drukarki i materiały dydaktyczne, organizowaliśmy półkolonie oraz kursy zawodowe, kupowaliśmy podręczniki szkolne. Obecnie jesteśmy w trakcie budowy niewielkiej szkoły w miejscowości Zomani w Sindżarze.

Duży nacisk kładziemy na pomoc kobietom i dzieciom, które były w niewoli w rękach terrorystów. Obecnie wspieramy finansowo dwa ośrodki terapeutyczno - edukacyjne. Jeden w Khanke w Irackim Kurdystanie, a drugi Sardashty w regionie Sindżaru. Ich głównym zadaniem jest nauka uzupełniająca dla dzieci (nauka przedmiotów szkolnych, gry edukacyjne, aktywność sportowa) oraz prowadzenie kursów i terapii zajęciowej dla kobiet (m.in. kursy szycia, rękodzieła oraz obsługi komputera). Na codzienne zajęcia do ośrodków w Khanke oraz Sardashty uczęszcza kilkaset dzieci, oraz kilkadziesiąt kobiet z pobliskich obozów dla przesiedleńców.

Wspieramy gospodarstwa rolne

Wspieramy rodziny, które przed atakami ISIS zajmowały się rolnictwem oraz hodowlą zwierząt. W wielu przypadkach straciły one cały swój dobytek, a w konsekwencji jedyne źródło utrzymania. Od 2018 roku wsparliśmy ponad 270 rodzin zakupem zwierząt hodowlanych. Po 2 owce, 2 kozy i 4 kury wraz z budową murowanej zagrody oraz zapasem paszy na 4 miesiące otrzymały najbiedniejsze rodziny mieszkające w obozach dla przesiedleńców, oraz we wsiach w północnym Iraku. Były wśród nich rodziny wielodzietne oraz samotne matki z dziećmi, które były w niewoli w rękach terrorystów z ISIS.

Oprócz tego kupowaliśmy sadzonki roślin, nasiona oraz narzędzia, dzięki którym rodziny mogły znów prowadzić gospodarstwo. Stawialiśmy też szklarnie oraz pasieki.

Po prostu pomagamy

Nie ograniczamy się wyłącznie do wyżej wymienionych działań. W kilku miejscowościach pomogliśmy w naprawie infrastruktury energetycznej (naprawa linii przesyłowych, naprawa generatora dużej mocy). Finansujemy zabiegi medyczne oraz dostarczamy wszelkiego rodzaju pomoc celową, jak np. zakup sprzętu gospodarstwa domowego, paliwa do ogrzewania, żywności, itp. Nie zawsze jesteśmy w stanie zakwalifikować pomoc do jakiegoś schematu. Często potrzeby definiują nasze działania.

Większość potrzebnych materiałów i usług kupujemy na miejscu, w kraju, w którym pomagamy. Koszty transportu są z reguły bardzo wysokie, więc jeśli tylko jest możliwość kupienia czegoś na miejscu, wolimy skorzystać z takiej opcji. Pomagamy tym samym lokalnym sprzedawcom oraz pracownikom, szukającym każdej okazji do zarobku.

NASZE DZIAŁANIA W POLSCE

Naszym głównym zadaniem w Polsce jest informowanie o potrzebach ludzi w krajach, w których działamy oraz zbieranie środków na pomoc. Prowadzimy stronę internetową (www.orlastraz.org) oraz profile w mediach społecznościowych (patrz: [Nasza strona oraz profile w mediach społecznościowych](#)).

Od 6 lat prowadzimy zbiórki na rzecz ofiar wojen i terroryzmu. Mamy zarejestrowaną zbiorke publiczną oraz profile na portalach zbiórkowych (zrzutka.pl, siepomaga.pl). Kwestujemy w kościołach w całej Polsce, ale jeździmy również na spotkania do szkół, uczelni oraz innych miejsc, w których prowadzimy prelekcje na tematy związane z naszą działalnością.

Wielokrotnie pojawialiśmy się w mediach ogólnopolskich oraz regionalnych (stacje telewizyjne, w tym te największe, telewizja internetowa, radio, prasa drukowana, portale internetowe).

Dysponujemy mobilną wystawą zdjęć (w wersjach do ekspozycji zewnętrznej oraz wewnętrznej), która składa się z 8 dwustronnych plansz ze zdjęciami prezentującymi dorobek naszej działalności na przestrzeni lat. Prezentowaliśmy ją w wielu miastach w Polsce (m.in. w Gdańsku pod Bazyliką św. Brygidy oraz w Warszawie w Sejmie RP).

Podczas spotkań i zbiórek często towarzyszą nam wolontariusze. Wielokrotnie też sami je organizują. Pomagają nam też w innych sprawach związanych z działalnością fundacji.

Dane Fundacji Orła Straż

Adres: ul. Bartników 12, 87-207 Bojano (woj. pomorskie)

KRS: 0000614995

NIP: 5882417442

Prezes/Fundator – Bartosz Rutkowski

Kontakt:

Bartosz Rutkowski

b.rutkowski@orlastraz.org

+ 48 510421898

Dawid Czyż

d.czyz@orlastraz.org

+ 48 518361872

Dariusz Celiński

d.celinski@orlastraz.org

+ 48 605989996

Szymon Celiński-Wojewoda

s.celinski@orlastraz.org

Nasza strona oraz profile w mediach społecznościowych:

Strona: www.orlastraz.org

Facebook: www.facebook.com/orlastraz

YouTube: www.youtube.com/OrlaStraż

Twitter: <https://twitter.com/OrlaStraż>

LinkedIn: www.linkedin.com/company/42291264

Opracowanie nr. 1/2023